

Motion till riksdagen 2009/10:Kr2

av **Siv Holma m.fl. (v)**
med anledning av prop. 2009/10:3

Tid för kultur

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Inledning.....	3
4	Nya nationella kulturpolitiska mål.....	3
5	Kulturen närmare medborgarna	4
5.1	Fördelning av statliga medel till regional och lokal nivå	4
5.2	Verksamheten vid Riksutställningar, Riksteatern och Stiftelsen Svenska rikskonserter.....	4
5.3	Samverkan mellan staten, den kommunala nivån och den ideella sektorn.....	5
5.4	Förskolan och skolan.....	6
5.5	Utbildning och forskning	6
5.6	Gestaltning av den gemensamma miljön.....	6
6	Villkoren för att skapa och förmedla kultur.....	8
6.1	Kulturskaparnas villkor	8
6.2	Teater-, dans- och musikallianserna och centrumbildningarna	8
6.3	Statliga inkomstgarantier	9
6.4	Stöd till litteratur och kulturtidskrifter	9
7	Internationella och interkulturella frågor i kulturpolitiken	10
8	Strategisk utveckling av myndigheter och institutioner på kulturområdet.....	11
8.1	En ny myndighet för analys och uppföljning inom kulturområdet....	11
8.2	Institutionell hemvist för den romska kulturen	11

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till nya mål för kulturen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Riksutställningar, Stiftelsen Svenska rikskonserter och Riksteatern ska utvecklas, inte avvecklas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en framtida överenskommelse med ideella och idéburna organisationer och företrädare för de allmänna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka kulturen i skolan.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur kulturen i utbildning och forskning ska stärkas.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utformning av och tillgängligheten i den offentliga miljön.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning ska tillsättas för att se över hur trygghets-systemen ska kunna fungera även i kulturarbetarnas vardag.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att successivt avskaffa systemet med garantilöner för konstnärer.
9. Riksdagen avslår regeringens förslag till nya regler för stöd till kulturskrifter.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kulturpolitik som berör internationella relationer och kulturpolitik som berör mångkultur alternativt interkultur inom landet ska behandlas var för sig.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en ny myndighet för uppföljning och analys inom kulturområdet.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den kompetens som finns inom befintliga kulturråd ska tas till vara för analyser och uppföljningar inom kulturområdet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de romska organisationerna ska ha huvudinflytande över framtagandet av förslag till hemvist för den romska kulturen.

3 Inledning

Den statliga kulturpolitiken är viktig för hela landet och behöver kunna ges kraft att verka över tid. Detta är några av anledningarna till att man genom åren vinnlagt sig om att den statliga kulturpolitiken ska vara brett förankrad över blockgränserna. Vi anser det ytterst beklagligt och ett negativt brott i en konsensustradition att den borgerliga regeringen valde att inte göra en parlamentarisk utredning utan en tjänstemannautredning med vissa politiska inslag, enbart styrd av en borgerlig kultursyn.

Detta ger också återverkningar i den proposition som nu ligger på riksdagens bord. Propositionen ger ett halvfärdigt intryck och präglas av osäkerhet. Trots den långa tid som Kulturutredningen haft och det fantastiskt stora antalet remissvar, presenteras nu en tunn produkt med bristfälliga analyser av de konsekvenser som väntar.

De skarpa förslagen är få, i stället föreslås ett antal nya utredningar som ska reda ut sådant som man inte nått resultat kring. Propositionen om en ny kulturpolitik presenteras också som en del av budgetpropositionen snarare än som en självständig politisk produkt. Kulturpolitiken är dock ett område som inte bör präglas av tillfälliga budgetbeslut. De strukturella frågorna måste behandlas med mycket större varlighet och varsamhet än så. Det är en brist på respekt och förståelse för kulturens villkor som leder fram till den nya statliga kulturpolitiken.

4 Nya nationella kulturpolitiska mål

De kulturpolitiska målen antogs för 13 år sedan, 1996, av en enhällig riksdag. Dessa mål var framtagna i konsensus liksom målen från 1974. Vi anser att målen från 1996 fortfarande har bärighet och har tjänat kulturen väl. Vi anser att målet om kommersialismens negativa verkningar aldrig blir omodernt. Detta innebär inte att vi anser att all kommersiell inblandning i kultursammanhang är av ondo. Det finns både kulturyttringar som helt bygger på kommersiella grunder och självklart också samverkan mellan kommersiella och ideella samarbeten som vi inte vill vara utan. I målet för kulturpolitiken fastslås att de verkningar som är negativa är de som ska motarbetas. I detta ligger så klart ett skydd för det icke-kommersiella.

Vi anser att målen har haft en stor betydelse för en gemensam syn på kulturen och kulturpolitiken. De har tjänat ett pedagogiskt syfte. På alla nivåer, inom stat, region och kommun, har man inom politiska nämnder och styrelser för institutioner brutit ned dessa mål och tolkat vad de betytt för den egna verksamheten. Det har varit en enhetsskapande och sammanhållande kraft.

Vi kan inte se att de föreslagna nya målen på något sätt är avsevärt bättre formulerade än de gällande. Det är för oss en viktig princip att de kulturpolitiska målen ska arbetas fram över blockgränserna i en parlamentariskt sammansatt grupp. Detta anser vi för att vi vill få stabilitet och uppslutning kring

Fel! Okänt namn på

det centrala i en nationell kulturpolitik. Att så sker är viktigt både för kulturarbetare, kulturpublik och för samhället i stort. Regeringens förslag till nya kulturpolitiska mål ska därför avslås. Detta ska ges regeringen till känna.

5 Kulturen närmare medborgarna

5.1 Fördelning av statliga medel till regional och lokal nivå

En stor fråga under Kulturutredningen och den debatt som följde efter presentationen av utredningen var frågan om regionaliseringen av kulturen. Det som presenteras i propositionen är ett förslag om att Skåne under ytterligare ett år ska kunna fördela medel efter den princip som redan finns.

Vänsterpartiet anser att regionalisering är en naturlig utveckling men inget som kan tvingas fram. Vi tror inte heller att regionerna kan ersätta staten utan måste ses som ett komplement. För att få en vettig kulturpolitik i hela landet krävs det att staten inte drar sig undan utan snarare stärker kraven på regionerna och självklart därmed också ger förutsättningar för framtiden.

För att uppnå en lösning som kan gynna regionernas möjligheter och förutsättningar att ta ansvar föreslår vi att frågan om kulturlag måste utredas. En lag som beskriver de krav som regionerna kan ställa på staten, men framför allt de krav som medborgarna kan ställa på sina företrädare. Kulturen är en alltför viktig del av välfärden för att kunna bli föremål för kortsiktiga regionaliseringsexperiment.

Då propositionen, utöver frågan om Skåne-regionen, inte innehåller några förslag på området förutom att man ber en särskild utredare att komma med förslag för framtiden, vilket självklart inte kräver riksdagens medgivande, lämnar vi frågan utan vidare kommentarer. I stället hänvisar vi till vår kulturpolitiska motion 2009/10:Kr206 från allmänna motionstiden för förslag kring kulturlag. I övrigt avvaktar vi förslag från den särskilda utredaren.

5.2 Verksamheten vid Riksutställningar, Riksteatern och Stiftelsen Svenska rikskonserter

Runt om i Sverige pågår utveckling av olika kulturprojekt och verksamheter. Det finns lokala teatersällskap som skapar fantastiska produktioner liksom det finns symfoniorkestrar och utställningsverksamhet. Detta kan dock inte ses som en ersättning för de produktioner som erbjuds via Riksutställningar, Riksteatern eller Stiftelsen Svenska rikskonserter. Dessa verksamheter har i uppdrag att bjuda ett varierat utbud av föreställningar och utställningar till hela Sverige.

Inte heller på detta område lägger regeringen egentligen något förslag. Man vill se över organisationsformerna, vilket vi inte har några invändningar

emot, men därutöver väljer man enbart att dra ned på de medel som ska finansiera verksamheten.

I propositionen beskriver man att önskan är att staten ska bistå med expertkunskaper och kompetensutveckling. Det är väldigt bra men för att kunna göra det borde man snarare anslå mer medel än mindre, vilket är fallet i budgetpropositionen.

Vänsterpartiet anser att Riksställningar, Riksteatern och Stiftelsen Svenska rikskonserter är en mycket viktig del av kulturutbudet som erbjuds runt om i landet. Vi motsätter oss inte en viss omprövning av Rikskonserter verksamhet. Samtidigt vill vi stärka speciellt verksamheter och deras samverkan med både lokala och regionala arrangörer. Då vi inte stödjer nedläggning av Stiftelsen Svenska rikskonserter får detta också konsekvenser när det gäller fonogramstödet, närmare bestämt Caprice. Därför har vi i budgeten anslagit medel för detta vår budgetmotion 2009/10:Fi261. Vi anser att utveckling av Riksställningar, Riksteatern och Stiftelsen Svenska rikskonserter gynnar hela landet och verksamheterna bör därför utvecklas, inte avvecklas. Detta ska ges regeringen till känna.

5.3 Samverkan mellan staten, den kommunala nivån och den ideella sektorn

Att samverkan mellan olika nivåer och parter fungerar är en förutsättning för att resurserna ska utnyttjas optimalt. När det gäller den ideella sektorn så kan man konstatera att den betyder oerhört mycket för att förmedla samverkan mellan det lokala ideella kulturlivet och den professionella kultursfären. Det finns ingen statistik eller beräkning av vad det ideella kulturlivet bidrar med. Att regeringen vill initiera bättre förutsättningar för det ideella kulturlivet välkomnar Vänsterpartiet.

I propositionen aviserar regeringen att man avser att inleda en dialog kring gemensamma framtidsfrågor med ideella och idéburna organisationer inom kulturområdet. I detta avseende vill Vänsterpartiet starkt ifrågasätta att man nu vill gå samma väg som man gjort inom bl.a. det sociala området där många av de organisationer man slutit avtal med nu känner sig utnyttjade. I stället för att verka som just idéburna och ideella organisationer har avtalet inneburit att verksamheten mer och mer ska styras mot uppdragsstödsverksamhet som ett alternativ till kommunal eller annan verksamhet.

Att den ideella verksamheten synliggörs och får ett starkare stöd från samhället är bara positivt, och självklart är det bra att se över formerna för olika stöd. Vänsterpartiet kommer dock inte att stödja en överenskommelse som liknar den som slöts under 2008 inom det sociala området och som nu diskuteras inom flera andra områden inom samhällets civila delar. Vi anser att sammanblandningen mellan samhällets skyldigheter och det komplement som de ideella organisationerna utgör inte innebär en positiv förstärkning av det civila samhället utan snarare urholkar samhällets ansvar. Detta ska ges regeringen till känna.

Fel! Okänt namn

5.4 Förskolan och skolan

Förskolan och skolan har ett stort ansvar för barnens tillgång till professionell kultur och för att de delar i skapande verksamheter och utvecklas på jämlika och jämställda villkor. De estetiska ämnenas roll måste ges en starkare ställning än i dag och de ska inte vara möjliga att välja bort. Alla barn, från förskola till gymnasium, ska ges tillfälle att själva utöva någon eller några konstarter. De ska också via skolan möta professionell kultur, exempelvis en teater och en dansföreställning varje termin. Konstnärer från de olika konstområdena ska användas som resurser i skolarbetet. Kulturskolor fyller som frivillig skolform en viktig funktion. Alla kommuner bör ha kulturskolor med ett utbud av ett flertal olika konstarter och konsthantverk. De avgifter som i dag gör det svårt eller omöjligt för stora grupper att delta måste tas bort. Kulturskolan kan också medverka till att integrera de estetiska ämnena i skolans hela undervisning.

Alliansregeringens reform *Skapande skola* är organiserad utifrån ett projektänkande. Detta eftersom kommuner och friskolor ska ansöka om pengar för att kunna bedriva skapande skola. Vänsterpartiet vill använda sig av den struktur som redan finns, dvs. kulturskolorna, och stärka och utveckla den skolformen. Vi vill att skolformen skrivs in i skollagen alternativt i den av Vänsterpartiet föreslagna kulturlagen och görs avgiftsfri. Vänsterpartiet föreslår att regeringen återkommer med förslag på hur kulturen i skolan stärks i riktning som motionen beskriver. Detta bör regeringen ges till känna.

5.5 Utbildning och forskning

Om vi ska nå målet att alla barn och unga ska ha rätt till kultur så behövs det kompetensutveckling och utbildning inte bara av lärare utan också av musei-, konst-, dans- och teaterpedagoger. Det behövs barn- och skolbibliotekarier, kommunala barnkultursamordnare m.fl. De utbildningar som behövs ligger huvudsakligen på högskolenivå. En stor kompetens att ta till vara i utbildningarna finns också bland konstnärerna inom de olika konstområdena.

Forskning är nödvändig om vi framöver ska kunna satsa samhällets resurser rätt. I dag finns statistik om barn och unga som kulturkonsumenter, men det saknas kunskaper om i vilken mån barnen är aktiva deltagare och framför allt saknas, som Barnkulturutredningen 2006 visade, undersökningar där barnen själva fått berätta vad de vill ha och vad de tycker. Vänsterpartiet föreslår att regeringen återkommer med förslag på hur kulturen i utbildning och forskning stärks i riktning som motionen beskriver. Detta ska ges regeringen till känna.

5.6 Gestaltning av den gemensamma miljön

Det offentliga rummet, som alla äger rätt att vistas i, håller på att förvandlas till för pengar köpt reklamplats. Vänsterpartiet vill att den offentliga miljön

Fel! Okänt namn på

ska präglas av social gemenskap, av konst och upplevelser. Stat, landsting och kommuner måste ta ett ökat ansvar för konsten i alla offentliga miljöer och för att såväl offentliga som privata byggherrar tillämpar procentregeln – minst en procent av byggkostnaderna till utsmyckning. Den kommersiella reklamens plats måste begränsas. I stället ska det finnas mer plats för information om kulturella och sociala arrangemang. Det ska även finnas platser i städerna där man kan utöva t.ex. graffiti utan att tvingas bryta mot lagen.

En god livsmiljö på en ort ska präglas av balans mellan det offentliga och det privata. Det är en fråga om demokrati att det ska finnas många icke-kommersiella mötesplatser där vem som helst kan utöva och möta kultur. En byggnads arkitektur har både ett bruksvärde och ett estetiskt eller symboliskt värde. Arkitekturen speglar i hög grad sin tids samhälle och de värderingar som är förhärskande. Byggs det för liv och människor eller för vinst och profit? Även formgivning, design, har en stor betydelse i människors vardagsliv. Det är viktigt att arkitekturen tar ett socialt och miljömässigt ansvar och att de estetiska egenskaperna tillgodoses vid sidan av de funktionella. Den måste möta människors krav på ett fungerande vardagsliv och möjligheter till social gemenskap.

Även offentliga miljöer som sjukhus, skolor och fängelser ska präglas av nytänkande och utformas efter mänskliga behov. Stadsplaneringen, som av tradition är en domän för män, måste ges ett feministiskt perspektiv. Den måste också genomsyras av ett barnperspektiv – en miljö som är bra för barn är bra för alla.

Vi måste värna och bevara äldre kulturmiljöer som ofta ställs mot krav på nybyggnation och ökat utrymme för kommers och bilism. Äldre industrimiljöer kan ha ett högt kulturhistoriskt värde då de påminner om tidigare epokers arbetsliv och kan tillföra ytterligare mötesplatser.

Den fysiska miljöns utformning har stor betydelse för människor med funktionsnedsättning. Vänsterpartiet anser att tillgänglighetskrav ska styra utformningen av den fysiska miljön i högre grad än vad som sker i dag. En utom- och inomhusmiljö som är bra för barn och för personer med funktionsnedsättning är en miljö som är bra för alla. Kulturpropositionen talar vällovligt om ökad samverkan mellan ett antal statliga förvaltningar kring gestaltning av den offentliga miljön och främjandet av en allsidigt hållbar stadsutveckling. Vi anser att det krävs mer än samverkan mellan Arkitekturmuseet, Riksantikvarieämbetet, Statens konstråd, Formas och Boverket.

Regeringens nämnda samverkansuppdrag måste åtföljas av ökade resurser. Minst en procent av byggkostnaderna till utsmyckning är en bra utgångspunkt. En utarbetad strategi bör tas fram för att avveckla privatiseringen av det offentliga rummet för att i stället utveckla fler icke-kommersiella mötesplatser inom- och utomhus. Denna strategi ska också innehålla starkare krav på tillgänglighet vid utformning av fysiska miljöer. Detta bör regeringen ges till känna.

Fel! Okänt namn

6 Villkoren för att skapa och förmedla kultur

6.1 Kulturskaparnas villkor

I kulturpropositionen beskriver regeringen kulturarbetarna som vilken annan yrkesgrupp som helst. Det tyder på en oförståelse för de speciella villkor som kulturarbetaren ofta verkar under. För att bli riktigt bra på något eller för att utveckla en förmåga krävs tid och utrymme. Genom de snäva förutsättningarna i Alliansens s.k. arbetslinje stryps möjligheterna till ett brett kulturliv och för kulturarbetarna att utvecklas och arbeta på ett effektivt sätt.

När det gäller trygghetssystemen är det uppenbart att dessa inte fyller sin funktion när det gäller många kulturarbetare. Att få ett system som möjliggör utveckling av kulturarbetares villkor på arbetsmarknaden är oerhört viktigt. Ett stort antal remissinstanser konstaterar att frågan om kulturskapares villkor inte behandlats i tillräckligt stor utsträckning i utredningen. Samtidigt konstaterar regeringen i propositionen att det finns problem och otydligheter i mötet mellan konstnärlig verksamhet och trygghetssystemen. Vänsterpartiet anser att det är anmärkningsvärt att regeringen lämnar de frågor som finns kring kulturskaparnas villkor helt obesvarade. Att vara kulturarbetare är ingen hobby, det är ett yrke och förtjänar att behandlas på ett respektfullt sätt. Utan kulturarbetare, ingen kultur och därför måste kulturarbetarna kunna arbeta under drägliga villkor. Regeringen bör omgående tillsätta en utredning som skyndsamt ska ta fram förslag om hur trygghetssystemen ska kunna fungera även i kulturarbetarnas vardag. Detta ska ges regeringen till känna.

6.2 Teater-, dans- och musikallianserna och centrubildningarna

Det är inte bara trygghetssystemen som behöver förstärkas. Att arbeta under trygga förhållanden i en riktig anställning är kanske den allra bästa modellen för många kulturarbetare. Dessutom är ju själva syftet med kulturen att det uppstår ett möte mellan kulturarbetarna och publiken. För att göra detta möjligt måste det finnas olika typer av anställningar, men också olika typer av forum för att sprida de verk och akter som söker sin publik.

Hela tanken bakom de olika allianserna är att de anställda ska vara tjänstlediga som mycket som möjligt. Den viktigaste förutsättningen för att tjänstledigheter ska vara möjliga är att det finns arbetstillfällen. Satsningarna på dans-, musik- och teaterallianserna måste efterföljas av rejäla satsningar på den fria scenkonsten. För Vänsterpartiet är det viktigt att få ett slut på samhällets utnyttjande av underbetalda dans-, musik- och teaterarbetare. För ett antal år sedan efterlyste Teaterförbundet en kriskommission för scenkonsten. Hela scenkonstens infrastruktur med läns- och stadsteatrar hade problem på grund av urholkade anslag. Den bristfälliga uppräkningsen av de årliga anslagen urholkar kulturbudgeten. I dag befinner sig Sverige dessutom i en mycket djup och allvarig lågkonjunktur på grund av den globala finanskrisen. Dessa

reala ekonomiska förutsättningar verkar inte vara ett problem för regeringen. Vänsterpartiet anser att ett jobbpaket för att klara kulturarbetstillfällena borde vara en prioriterad fråga för alliansregeringen. I kulturbudgetmotionen avsätter Vänsterpartiet ökade resurser som motsvarar drygt 400 arbetstillfällen inom scenkonsten under de närmaste åren.

6.3 Statliga inkomstgarantier

I dag finns det 157 konstnärer som uppbär konstnärslön. Denna konstnärslön innebär att konstnären är garanterad en lön om 214 000 kr per år. Från denna summa avgår andra inkomster som konstnären haft under året. Den summa som i praktiken betalas ut är cirka en tredjedel av den garanterade summan.

Att utbetala en garantilön anses gå på tvärs mot regeringens s.k. arbetslinje. Med detta anslag visar regeringen tydligt att man inte förstått konstnärernas arbetsvillkor. Självklart är det så att väletablerade konstnärer inte behöver stöd när de befinner sig på toppen. Under processer av skapande och kanske även på ålderns höst får däremot garantilönen en avgörande betydelse. Det är också så att ett framstående konstnärskap inte automatiskt betyder en tryggad ekonomi. Även de mest etablerade konstnärerna har ojämna och tidvis även mycket låga inkomster.

Det måste ses som ett djupt fattigdomsbevis för en nation att man inte anser sig ha möjlighet att ge det stöd som garantilönen för konstnärer innebär. Stödet ges i dag till konstnärer som arbetat under lång tid och som har och har haft stor betydelse för det svenska kulturlivet. De stipendier som föreslås som ett alternativ till garantilönerna synes i stället gynna tillfälliga framgångar framför lång och trogen tjänst.

Förslaget att slopa inkomstgarantin är inget annat än ett symboliskt slag mot hela konstnärskollektivet och ett stort steg mot nedmonteringen av svensk kulturpolitik och ett bevis på regeringens bristande insikt i konstnärernas arbetsförhållanden. Vänsterpartiet anser att förslaget om att slopa garantilönerna för konstnärer ska avslås. Detta ska ges regeringen till känna.

6.4 Stöd till litteratur och kulturtidskrifter

En mediepolitik för mångfald och fri debatt är oundgängligt för en demokrati. Yttrandefriheten och utvecklingen av det fria ordet är rent av förutsättningar för att samhället ska kunna utvecklas och grundpelare för att medborgarna ska kunna delta i samtalet.

I Sverige har vi en tradition av att just tillåta fri debatt och fria meningsutbyten. Detta har varit en så viktig fråga att vi valt att stötta det fria ordet genom ett tidskriftsstöd just för att uppmuntra debatten. De tidskrifter som fått tidskriftsstöd har spånt över vida fält. Det gäller ämnen som poesi, dagspolitik, granskning av det politiska landskapet och mycket mer. Det har funnits en medvetenhet om att även om tidskrifterna haft små upplagor har de tillfört otroligt mycket till debatten och för det fria ordet.

Fel! Okänt namn på

Genom de förändrade reglerna för stödet till litteratur och kulturtidskrifter minskar utrymmet för det fria ordet. I stället för att ge utrymme för debatt väljer regeringen att smalna av området för de tidskrifter som får möjlighet till tidskriftsstöd. I stället för att som förut stödja samhällsdebatt, bredd och kritik smalnas nu utrymmet i stödet av till att omfatta enbart skrifter som skildrar kulturell debatt samt analys och presentation inom de skilda konstarnas områden. Detta innebär i praktiken döden för en mängd tidskrifter som under många år bidragit stort till debatten i Sverige. Det innebär också att möjligheten att utveckla nya tidskrifter i genren försvinner.

Regeringens förslag till förändrat tidskriftsstöd innebär att Sverige blir tystare, debatten tammare och därmed blir demokratin svagare. Den föråldrade synen på det fria ordet och den rent katastrofala synen på kulturen som förslaget innebär är inte värdig ett utvecklat kulturland som Sverige. Mediekoncentrationen är redan extrem i Sverige. Med föreliggande förslag stryps debatten ytterligare.

Det är bra med en översyn av regler, även när det gäller stöd till kulturtidskrifter. Det stöd som föreslås i propositionen är dock både otidsenligt och i otakt med regeringens egna föreslagna kulturmål. Vänsterpartiet anser därför att förslaget om ändrade regler för stöd till litteratur och kulturtidskrifter ska avslås.

7 Internationella och interkulturella frågor i kulturpolitiken

Regeringen gör en ny definition av vad internationella och interkulturella frågor är. En olycklig sammanblandning av politiken för internationellt utbyte/samarbete och en politik för mångkultur i Sverige.

I dag talas ca 150 olika språk i Sverige. Vi har fem erkända nationella minoriteter – samer, tornedalningar, sverigefinnar, romer och judar – vars rättigheter till identitet, språk, kulturarv och religion staten i internationella avtal förbundit sig att värna. Samer har dessutom status som ursprungsbefolkning. Olika röster och erfarenheter måste få komma till tals och känna igen sig i den offentligt stödda kulturen.

Många konstnärer kommer till Sverige med utbildningar från andra länder. Att inte ta till vara denna resurs är ett stort slöseri och ett effektivt sätt att begränsa människors självrespekt och skapande förmåga. Deras utbildning måste kunna bedömas efter kvalitet och relevans och de måste ges möjligheter att utöva sitt konstnärskap. Stallet – folk och världsmusik är ett exempel på en sådan scen. Det är i dag den enda scenen som har huvudinriktningen att presentera artister med annan kulturell bakgrund och bosatta i Sverige. Dans från hela världen måste också främjas. Regeringen blir otydlig när man blandar samman dessa till synes liknande politikområden.

Vänsterpartiet anser att det behövs mer internationellt kultursamarbete, som bl.a. utgår från biståndsbehoven, men som också kan ske i form av t.ex.

bilaterala kulturfonder. Det är också nödvändigt med kulturutbyte för att främja den internationella dialogen och utvecklingen på kulturområdet. I Sidas nya riktlinjer för kultursamarbete har man rationaliserat bort den särskilda avdelningen för kultur och medier som man tidigare har haft. Reducerar man resurserna så reducerar man samtidigt möjligheterna.

Vänsterpartiet anser dock att det är viktigt att kulturpolitik som berör internationella relationer och kulturpolitik som berör mångkultur alternativt interkultur inom landet ska behandlas var för sig. Detta för att kulturpolitiken ska bli tydlig. Detta bör regeringen ges till känna.

8 Strategisk utveckling av myndigheter och institutioner på kulturområdet

8.1 En ny myndighet för analys och uppföljning inom kulturområdet

Regeringen föreslår att en ny myndighet inrättas för analys och uppföljning inom kulturområdet. Vänsterpartiet ser inte fördelarna med en särskild myndighet för dessa uppgifter och anser därför att förslaget ska avslås. De efterfrågade uppgifterna kan tas fram genom att uppdrag ges till exempelvis befintliga kulturråd. Deras uppföljning och analyser har utvecklats allt eftersom. Vi anser att det är viktigt att ta vara på den kompetens som kulturrådet har inom området och att kulturråden får särskilda ekonomiska resurser för att genomföra de analyser och uppföljningar som regeringen begär. Detta bör regeringen ges till känna.

8.2 Institutionell hemvist för den romska kulturen

Kulturutredningen gjorde ett hastverk när det gällde att beskriva de nationella minoriteternas kultur. Utredningen präglas av ett starkt huvudstadsperspektiv. En konsekvens av detta blev att man pliktskyldigast föreslog att ett romskt kulturcentrum behövde inrättas. Vänsterpartiet välkomnar självklart att romerna föreslås få ett starkare samhälleligt kulturstöd.

Samtidigt finns det andra områden, som exempelvis förslaget till det förändrade stödet till kulturtidskrifter, där den romska tidskriften *É Romani Glinda* står inför stora risker att bli utan kulturtidskriftsstöd. Ett annat trist förhållande är att anslaget till de nationella minoriteternas kultur i praktiken har stått på samma nivå de senaste tio åren.

När det gäller en ny modell för fördelning av statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet saknas det beskrivningar på hur anslagen till nationella minoriteters kultur ska fördelas, om exempelvis anslaget till samisk kultur fortsättningsvis också ska gå via Sametinget, eller överlämnas till den regionala nivån. Samma frågeställning gäller om anslaget till Torne-

Fel! Okänt namn på

dalsteatern ska överlämnas till den regionala nivån eller om den ska gå direkt via Statens kulturråd.

Vänsterpartiet finner det något märkligt att det är Forum för levande historia som fått uppdraget att utreda hur romernas kultur och språk kan få en institutionell hemvist. Ett uppdrag som ska genomföras i samråd med Statens kulturråd, Statens museer för världskultur, Stiftelsen Nordiska museet och den romska minoritetens organisationer. En utgångspunkt i arbetet sägs vara de initiativ som finns i dag. Enligt vår mening borde romerna själva ha huvudrollen i framtagandet av utredningsförslaget. Detta ska ges regeringen till känna.

Stockholm den 5 oktober 2009

Siv Holma (v)

Amineh Kakabaveh (v)

Eva Olofsson (v)

Rossana Dinamarca (v)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Elina Linna (v)

Lena Olsson (v)

Torbjörn Björlund (v)